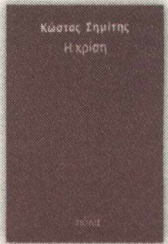

Ο τέως πρωθυπουργός στο βιβλίο του επισημαίνει την ευκαιρία που προσφέρει η κρίση προκειμένου τα κράτη να επιβάλουν τους κανόνες παιχνιδιού στις επιχειρήσεις

«Η κρίση πρόκληση για δράση»

Η κρίση
ΚΩΣΤΑΣ ΣΗΜΙΤΗΣ
ΠΟΛΙΣ 2008
ΣΕΛ. 120, ΤΙΜΗ €10,00

Στιγμιότυπο από την παρουσίαση του επίκαιρου βιβλίου του κ. Κ. Σημίτη με τίτλο «Η κρίση». EUROKINISSI

Του Κωστή Παπαδημητρίου

Ποια είναι η πολιτική οικονομία της σημερινής κρίσης; Τι συνέπειες έχει η κρίση για την πολιτική; Αρκετοί, από την Αριστερά και από την Κεντροαριστερά, πιστεύουν ότι κατάρρει ο καπιταλισμός. Περισσότεροι, από την Κεντροδεξιά αλλά εξίσου και από την Κεντροαριστερά, θεωρούν ότι πρόκειται για μια προσωρινή φάση, που όταν ξεπεραστεί τα πράγματα θα επιστρέψουν -ίσως με ορισμένες προσαρμογές- στην προηγούμενη κατάσταση.

Ούτε το ένα ούτε το άλλο, απαντά με το βιβλίο του «Η κρίση» ο τέως πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης. Μην έχετε αυταπάτες, λέει στους πρώτους, ο καπιταλισμός δεν έπεσε ούτε με την κρίση του 1929 ούτε με δύο παγκόσμιους πολέμους.

Ωστόσο, η έμφαση είναι κυρίως προς τους δεύτερους, στους οποίους τονίζει ότι η κρίση αποτελεί μοναδική ευκαιρία για αλλαγή της σχέσης της κοινωνίας και της πολιτικής ηγεσίας της με τις επιχειρήσεις. Η ευκαιρία όχι μόνο υπάρχει, αλλά οφείλουμε και να την αρπάξουμε, είναι το μήνυμα που στέλνει ο τέως πρωθυπουργός. «Τα κράτη ζουν σήμερα μία από τις λίγες στιγμές που μπορούν, χωρίς ισχυρές αντιρρήσεις, να επιβάλουν κανόνες παιχνιδιού στις επιχειρήσεις», σημειώνει, ενώ σε ένα άλλο σημείο τονίζει: «Εκείνοι που προκάλεσαν την κρίση εξακολουθούν να επηρεάζουν τις πολιτικές αντιμετώπισής της. Η Πολιτεία διαθέτει αυτή τη στιγμή μέσα πίεσης απέναντί τους. Οφείλει να τα χρησιμοποιήσει. Να καθορίσει νέους όρους που θα διασφαλίζουν το κοινό συμφέρον».

Αναγκαία η αναθεώρηση

Το πολιτικό μήνυμα του βιβλίου βρίσκεται κυρίως στον επίλογο και συμπυκνώνεται στη λέξη-κλειδί «αναθεώρηση». «Η αναθεώρηση είναι περισσότερο από ποτέ αναγκαία», λέει με έμφαση ο τέως πρωθυπουργός. Και ενδεχομένως το μήνυμα, που κατευθύνεται σε πολλαπλούς αποδέκτες, αφορά πρώτα από όλους τους πρώην συνεργάτες τους, αυτούς που έχουν καταγραφεί στη συλλογική μνήμη ως «οι εκσυγχρονιστές», οι οποίοι εν πολλοίς συνεχίζουν να αναλώνονται στην απολογία για την περίοδο που κυβερνούσαν αντί να απαντήσουν στα επείγοντα ερωτήματα του σήμερα. «Κάθε κρίση αποτελεί αφορμή

«Κάθε κρίση αποτελεί αφορμή για αναθεώρηση αντιλήψεων και θεσμών και για καθιέρωση νέων κανόνων»

μή για αναθεώρηση αντιλήψεων και θεσμών και για καθιέρωση νέων κανόνων», γράφει παρακάτω, χρησιμοποιώντας ξανά τη λέξη-κλειδί και καταλήγει: «Η κρίση αποτελεί πρόκληση για δράση». Τι σημαίνει αυτή η φράση, με την οποία και -έχει σημασία αυτό- κλείνει το βιβλίο;

Το εξηγεί λίγες γραμμές παραπάνω. «Το πολιτικό διακύβευμα της διαμάχης που θα ξεσπάσει αμέσως μετά τη μερική εξομάλυνση της κατάστασης θα αφορά το ρόλο του συνυπεύθυνου κράτους» και εξηγεί ότι «οι απαντήσεις δεν θα προκύψουν μόνο από μια θεωρητική αναζήτηση... Η κατάληξη θα προσδιοριστεί και από τη στάση των πολιτικών ηγεσιών και τους

κοινωνικούς-πολιτικούς αγώνες, που θα συνοδεύσουν και θα διαμορφώσουν την κρατική παρέμβαση, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη. Αυτοί θα κρίνουν αν θα υπάρξει περισσότερη δημοκρατία, ανάπτυξη και κοινωνική δικαιοσύνη». Η πρόσκληση για δράση, λοιπόν, δεν απευθύνεται μόνο στις ηγεσίες αλλά, κυρίως, στους πολίτες. Και, υποθέτω, το μήνυμα προς τις ηγεσίες της Κεντροαριστεράς είναι ακριβώς η

μείωση της διεθνούς ανάλυσης του τέως πρωθυπουργού είναι ότι συντάσσεται καθαρά με αυτούς που βλέπουν το τέλος της αμερικανικής οικονομικής κυριαρχίας. «Οι ΗΠΑ δεν αποτελούν πια την οικονομικά κυρίαρχη δύναμη, η οποία καθορίζει κατά την κρίση της τη λύση των διεθνών οικονομικών προβλημάτων», λέει κατηγορηματικά.

krapadimitriou@e-tipos.com

«Το ευρώ είναι ένα σημαντικό όπλο για την Ευρώπη αλλά από μόνο του δεν αρκεί»

ανάγκη κινητοποίησης του κόσμου και χειραφέτησής του. Νομίζω ότι από τις ίδιες φράσεις γίνεται σαφές και ο χρονικός προσδιορισμός του πότε θα συμβεί αυτό: «Αμέσως μετά τη μερική εξομάλυνση της κατάστασης», δηλαδή όταν οι πολίτες βγουν από αυτήν την πρώτη φάση σαστίσματος και φόβου. Πρόκειται πράγματι για μια αναθεώρηση σε σχέση με την προηγούμενη στάση των κεντροαριστερών κυβερνήσεων, την οποία θα χαρακτήριζα πιο «πατερναλιστική».

Κριτική στάση

Το άλλο ερώτημα που τίθεται επιτακτικά από τις εξελίξεις είναι ποια Ευρώπη θέλουμε; Χρειαζόμαστε «περισσότερη» Ευρώπη και «οικονομική διακυβέρνηση» απαντά χωρίς περιστροφές ο τέως πρωθυπουργός και για αυτό είναι ιδιαίτερα επικριτικός απέναντι στη στάση που κράτησαν οι ευρωπαϊκές ηγεσίες.

Την ανάγκη «οικονομικής διακυβέρνησης» για την Ευρώπη θέτει ξανά και ξανά σε διάφορα σημεία του βιβλίου, την οποία μάλιστα θεωρεί νομοτελειακή κατάληξη: «Η οικονομική διακυβέρνηση, η οποία σήμερα δεν είναι αποδεκτή, θα επιβληθεί από τα πράγματα, είτε μέσα από τους υπάρχοντες θεσμούς είτε με νέους τρόπους συνεργασίας». Το ευρώ είναι σημαντικό όπλο για την Ευρώπη αλλά, όπως ξεκαθαρίζει ο ίδιος, από μόνο του δεν αρκεί.

Όσον αφορά την ελληνική οικονομία, κάνει μια αυστηρή και αναλυτική κριτική στη διακυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας. Δεν θα σταθούμε στις προτάσεις που περιέχονται σε αυτό το βιβλίο, καθώς αποτελούν, όπως εξηγεί ο ίδιος, σύνοψη αυτών που είχαν αναπτυχθεί στο προηγούμενο βιβλίο του «Σκέψεις για μια προοδευτική δραστηριότητα».

Τέλος, ένα πολύ σημαντικό ση-

Αποσπάσματα

■ Η Νέα Δημοκρατία έχει ακολουθήσει μια πολιτική ενίσχυσης των κοινωνικών στρωμάτων με τα υψηλότερα εισοδήματα. Η μείωση της φορολογίας των κερδών των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, η μείωση της φορολογίας του εισοδήματος για τα υψηλά εισοδήματα, η κατάργηση του φόρου κληρονομίας, η αντικατάσταση του φόρου μεγάλης ακίνητης περιουσίας από το φόρο κατοχής στα ακίνητα, η μετάθεση του φορολογικού βάρους στις έμμεσες φορολογίες, περιόρισαν την αναδιανεμητική λειτουργία της φορολογίας και ευνόησαν τους έχοντες. Σελ. 43-44

■ Τα κράτη ζουν σήμερα μία από τις λίγες στιγμές που μπορούν, χωρίς ισχυρές αντιρρήσεις, να επιβάλλουν κανόνες παιχνιδιού στις επιχειρήσεις. Το πολιτικό διακύβευμα της διαμάχης που θα ξεσπάσει αμέσως μετά τη μερική εξομάλυνση της κατάστασης θα αφορά το ρόλο του συνυπεύθυνου κράτους. Η κατάληξη θα προσδιοριστεί από τη στάση των πολιτικών ηγεσιών και τους κοινωνικούς-πολιτικούς αγώνες που θα συνοδεύσουν και θα διαμορφώσουν την κρατική παρέμβαση, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη. Αυτοί θα κρίνουν αν θα υπάρξει περισσότερη δημοκρατία, ανάπτυξη και κοινωνική δικαιοσύνη. Η κρίση αποτελεί πρόκληση για δράση. Σελ. 119-120

Το νέο μυθιστόρημα του **ΜΑΝΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ** μόλις κυκλοφόρησε από το

Άνθρωπος στο πηγάδι

Όταν ένας σαραντάχρονος συγγραφέας βρεθεί παγιδευμένος σε ένα πηγάδι, θα κληθεί να απαντήσει στο αγωνιώδες ερώτημα αν όσοι μας αγαπούν σκέφτονται όπως κι εμείς.

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ
www.metaixmio.gr

ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ